

i alt Fald et samlet Telegraphanlæg langt billigere og nemmere kunde besørge det Hele. Saaledes forekommer det mig, at alle de væsentligste Hensyn, der her kunne gjøres gjældende, maae bringe til Statsdrift. Det er jo en Selvsølg, at denne Sag — som den ærede første Taler hittede — maa tages fra Statens Side paa en heel anden Maade end den sædvanlige Statsadministration, at ogsaa Rigsdagen ikke vil kunne komme til at indtage netop den samme Stilling ligeoverfor dette Forhold, som den indtager i almindelige Forhold; men det er jo det Samme, som finder Sted i andre Forhold. Vi have jo den grønlandske Handel, og Rigsdagen blander sig ikke dens commercielle Foretagender eller i dens nærmeste Administration, og vi have ikke saa andre saadanne specielle Sager, som Rigsdagen ingenlunde i den Grad indblander sig i. Naar jeg saaledes gennemgaaer hele Rækken af de vægtige Indvendinger, som her ere fremsatte, saa forekommer det mig ikke, at de holde Stik. Jeg for mit Vedkommende puffer ikke Statsdrift alene som noget Midlertidigt, jeg antager, at en Prøve i den Retning vil falde heldigt ud; men, selv om de ærede Medlemmer ikke dele denne min Anskuelse, skal jeg dog gjøre en Betragtning gjældende, som maastee kunde have en lille Smule Værd. Selv om man maatte mene, at man virkelig i det Højeste kun burde tage dette som en albeles midlertidig Foranstaltning, indtil det hele Net var særbdigt, saa skal jeg i den Henseende nævne, at der ogsaa er Noget, der vilde kunne tale for det. Der er en særlig Vanskelighed netop ved Forpagtning af disse Stykker midlertidigt for flere Aar, og det er Forholdet til Materiellet. Staten skal anskaffe nyt Materiel og overlevere det til en Forpagter, som kun har Driften paa en meget kort Tid og saaledes altsaa ikke vilde have mindste Interesse af at bevare det. Dette Forhold vilde formeentlig stille sig saa uheldigt, at Staten endog kunde blive nødt til selv at reparere dette Materiel, hvad der dog heller ikke vilde være meget ønskeligt. Dette er saaledes et Hensyn, der maastee kunde bringe Nogle, som ellers ikke vilde gaae ind paa Statsdrift, til dog at tage den som en saadan midlertidig Foranstaltning. Jeg tager den, som

sagt, nærmest fordi jeg troer, at det principmæssigt er det Rigtige, og at man i det Hele taget vil komme dertil.

H. Jensen: Jeg havde forlangt Ordet, førend den høitagtede Minister og det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Spøneck) havde udtalt sig. Efter de Udtalelser, der ere faldne af de to ærede Herrer har jeg ikke noget Videre at tilføie, og jeg skal derfor frasælbe Ordet med den Erklæring, at jeg for mit Vedkommende stemmer imod Lovens Overgang til 2den Behandling.

Udler: Jeg skal paa dette Standpunkt ikke længe forbyde mig i den almindelige Betragtning om Forbelene ved Statsindustri; men jeg har kun begjært Ordet for at fravaabe de ærede Herrer at stemme imod Sagens Overgang til 2den Behandling. Jeg haaber, at der senere vil blive givet os rig Leilighed til at drøfte dette Spørgsmaal nyere. Jeg skal kun her erklære, at jeg i Almindelighed er imod Statsindustri, og naar der her var Tale om at faae bygget en Jernbane i Sjælland og Fyen tilligemed Spørgsmaal om Driften, saa vilde jeg ubetinget foretrække, at den stete ved Private, fremfor at Staten skulde give sig af dermed; men naar Staten i denne Drift giver det store Indskud af 18 Millioner i Materiellet, og Andet kan jeg ikke kalde Jernveiene, saa troer jeg ikke, der kan være nogen Betænkelse ved, at Staten selv overtager Driften. Jeg troer, at der kan være Betingelser, under hvilke det vilde være meget ufornuftigt at overgive Driften til det sjællandske Jernbaneselskab, medens jeg meget vel kan tænke mig Betingelser, hvorunder det vilde svare god Regning for begge Parter og altsaa ogsaa være i Statens Interesse. Jeg skal altsaa om denne Sag i Almindelighed erklære, at jeg nærer hverken Spøggelsefrygt for Statsdriften eller for det sjællandske Jernbaneselskab; jeg troer, at man under visse Betingelser kan faae bedre Statsdrift og under visse Betingelser et bedre Arrangement med det sjællandske Jernbaneselskab, men Grunden til, at jeg har taget Ordet, er den, at jeg troer, den ærede Ministers Udtalelser overmaade let kunde misforstaaes, navnlig hvis jeg har forstaaet dem ret,